

מכון שכטר למדעי היהדות

ידיעון

שנת הלימודים תשס"ט
(2009-2008)

מכון שכטר למדעי היהדות
רח' אברהם גרנות 4, ירושלים
ת.ד. 16080, ירושלים 91160
טל' 074-7800700
פקס 02-6790840
דואר אלקטרוני academia@schechter.ac.il
אתר אינטרנט www.schechter.ac.il

מכון שכטר למדעי היהדות
Schechter Institute of Jewish Studies

מכון שכטר למדעי היהדות הוא מוסד להשכלה גבוהה שמטרתו לחקור, ללמד ולהנחיל את מדעי היהדות בגישה אקדמית, פתוחה, שוויונית ופלורליסטית, תוך שימת דגש על משמעותם ועל יישומם בחיים המודרניים.

לשם כך מנהל מכון שכטר תוכנית מ"א רב-תחומית וחדשנית במדעי היהדות, מעודד כתיבת מחקרים ופרסומם, מנהל מכוני-מחקר יישומיים, ומקיים ימי עיון וכנסים.

הלימודים במכון שכטר מיועדים לקהל שוחרי הדעת בכלל ולציבור המחנכים בפרט. התוכנית בנויה באופן ידידותי למורים ולאנשים עובדים המעוניינים לרכז את לימודיהם למסגרת של יום בשבוע. מרבית תחומי הלימוד מרוכזים לפיכך באחד או לכל היותר בשניים מהימים שני, שלישי וחמישי בשבוע.

מכון שכטר למדעי היהדות הנו מוסד אקדמי ישראלי המוכר ע"י המועצה להשכלה גבוהה. הלימודים מוכרים לצורכי גמולים מקצועיים ע"י משרד החינוך.

ידיעון זה כולל פירוט של תחומי הלימוד במכון שכטר וכן רשימת הקורסים ומועדיהם.

המידע הנכלל בידיעון **אינו סופי** והוא נועד לשמש את הסטודנטים והמתעניינים בלימודים עד מועד פרסום השנתון המלא בקיץ 2008. השנתון יכלול מידע מלא ומעודכן יותר ובכללו גם תיאורים של הקורסים.

הידיעון מעודכן ל- 19/05/2008

תוכן עניינים

4	סגל המורים הפנימי
5	ימי ייעוץ מרוכזים
6	מטרות ואופי הלימודים ומבנה התוכנית לתואר שני
7	שכר הלימוד ואפשרות לקבלת מלגות (תקציר)
8	קורסי קיץ
9	קורסי השלמה
10	מקרא
12	תלמוד והלכה
14	מדרש ואגדה
16	מחשבת ישראל
18	תולדות עם ישראל
20	לימודי ארץ ישראל: תרבות ומרחב
22	לימודי האשה והיהדות
24	האמנויות ביהדות
26	יהודי ספרד וארצות האסלאם
28	יהדות זמננו
30	חינוך יהודי
32	מקצועות היהדות: תוכניות לימודים והנחייה
34	חינוך חברתי
36	לימודי משפחה וקהילה
38	לוח לשנת הלימודים תשס"ט (2008-2009)

סגל המורים הפנימי

ד"ר אלכסנדר אבן-חן, מחשבת ישראל (בשבתון)
ד"ר מיכל אורן, לימודי ארץ ישראל (בשבתון בסמסטר א')
ד"ר ארי אקרמן, חינוך יהודי, מחשבת ישראל
ד"ר מוטי ארד, תלמוד, הלכה
פרופ' משה בנוביץ, תלמוד, הלכה
ד"ר ברנדה בקון, חינוך יהודי
ד"ר דורון בר, לימודי ארץ ישראל
פרופ' דוד גולינקין, תלמוד, הלכה
פרופ' שמואל גליק, תלמוד, הלכה
ד"ר יוסף טרנר, מחשבת ישראל, יהדות זמננו
ד"ר שולה לדרמן, האמנויות ביהדות
פרופ' רינה לוין מלמד, לימודי האשה והיהדות, תולדות עם ישראל, יהדות ספרד וארצות
האסלאם
ד"ר אלחנן מאירוביץ, מחשבת ישראל, מדרש (בשבתון)
ד"ר גיא מירון, תולדות עם ישראל, יהדות זמננו
ד"ר פנחס מנדל, מדרש ואגדה
ד"ר ג'ורג' סברן, מקרא
ד"ר יאיר פז, לימודי ארץ ישראל (בשבתון בסמסטר ב')
ד"ר פנינה פלר, מקרא
פרופ' שמא פרידמן, תלמוד
ד"ר דוד פרנקל, מקרא
ד"ר תמר קדרי, מדרש ואגדה
ד"ר עינת רמון, לימודי האשה והיהדות, מחשבת ישראל
ד"ר בת-שבע מרגלית שטרן, תולדות עם ישראל, לימודי האשה והיהדות, יהדות זמננו
ד"ר פול שרל-פוקס, לימודי משפחה וקהילה

רשימה מעודכנת של המרצים האורחים תפורסם בשנתון.

ימי ייעוץ מרוכזים

אנו מזמינים את ציבור הפונים והסטודנטים החדשים לימי ייעוץ מרוכזים בהם יועצים אקדמיים ומורים מתחומי הלימודים השונים ישמחו לקבל את פניכם - לשוחח, לייעץ ולעזור בבניית מערכת שעות לשנה הבאה.

ימי הייעוץ יתקיימו בתאריכים הבאים:

מאי	יוני	יולי
18/5/2008 יום ראשון	11/6/2008 יום רביעי	8/7/2008 יום שלישי
28/5/2008 יום רביעי	23/6/2008 יום שני	16/7/2008 יום שלישי

ימי הייעוץ יתקיימו בין השעות 12:00 – 17:00

למעוניינים להגיע מומלץ להתקשר מראש למזכירות האקדמית, טלפון: 074-7800622/700 ולהודיע על בואכם על מנת שנתאם את מועד הפגישה שלכם עם היועץ המתאים לתחום בו אתם מתעניינים. ניתן לתאם גם באמצעות דואר אלקטרוני academia@schechter.ac.il. מעבר לכך ניתן לקבוע פגישות עם היועצים באמצעות המזכירות האקדמית גם במהלך כל הקיץ (יולי, אוגוסט וספטמבר 2008).

בבואכם להירשם ללימודים אנא הביאו אתכם:

1. צילום של תעודת תואר ראשון וגיליון ציונים.
2. צילום גיליון ציונים של לימודים אקדמיים קודמים נוספים (אם למדתם בנוסף לתואר הראשון).
3. תמונת דרכון.
4. דמי הרשמה בסך 300 ₪.

מכון שכטר נמצא בסוף רחוב אברהם גרנות בירושלים מאחורי מוזיאון ישראל.

מטרות ואופי הלימודים ומבנה התוכנית לתואר שני (M.A.) במדעי היהדות

מטרות ואופי הלימודים

התוכנית היא בעלת אופי אינטגרטיבי ומטרתה להעניק בסיס רחב ועשיר בתרבות ישראל על מרכיביה השונים. במהלך הלימודים מושם דגש על פיתוח חשיבה עצמאית וטיפול גישה ביקורתית ומחקרית. ישנה גם התייחסות לצד הקיומי והערכי של החומר הנלמד. התלמידים נדרשים לגלות יצירתיות, שהיא תוצר של בגרות מקצועית ובשלות מחשבתית, הבאות לידי ביטוי בכתיבת עבודות בעלות אופי מחקרי, בניתוח מתודולוגי או בבניית פרויקטים בעלי אופי יישומי וחינוכי, כגון כתיבת תוכניות לימודים.

מכון שכטר מעניק לבוגריו תואר שני ישראלי המוכר על ידי המועצה להשכלה גבוהה.

מבנה תוכנית הלימודים (20 קורסים סמסטריאליים; 40 נ"ז סה"כ)*

- 9 קורסים סמסטריאליים בתחום ראשי (אחד מן התחומים הבאים: מקרא, מחשבת ישראל, תולדות עם ישראל, תלמוד והלכה, מדרש, חינוך יהודי, לימודי ארץ ישראל ותרבותיה, לימודי האשה, האמנויות ביהדות, יהודי ספרד וארצות האסלאם, יהדות זמננו) (18 נ"ז)
- 6 קורסים סמסטריאליים בתחום משני (12 נ"ז)
- 4 קורסי בחירה סמסטריאליים (8 נ"ז)
- 1 קורס חובה בזרמים ביהדות המודרנית (2 נ"ז)

* קורס סמסטריאלי שווה 2 נ"ז.

קורס סמסטריאלי שכולל שתי פגישות בשבוע או מתקיים על פני מספר שעות כפול שווה 4 נ"ז.

קורס שנתי שווה 4 נ"ז.

לימודי השלמה

תלמידים החסרים רקע במדעי היהדות יחוייבו במספר קורסי השלמה בנוסף למכסת הקורסים הדרושים לתואר. הקורסים ייבחרו בתיאום עם היועץ/ת האקדמי/ת של התוכנית. תלמידים ללא רקע יידרשו בדרך כלל ללמוד את הקורסים הבאים:

1. מבוא לספרות התנאים והאמוראים (4 נ"ז)
2. מבוא למחשבת ישראל (4 נ"ז)
3. שני קורסים בתולדות עם ישראל בתקופות המתאימות ללימודים (8 נ"ז)

תלמידים בעלי תואר ראשון במדעי היהדות עשויים להתחייב בקורסי השלמה בתחומים שאותם לא למדו במסגרת התואר הראשון.

שכר הלימוד ואפשרות לקבלת מלגות (תקציר)*

שכר הלימוד במכון שכטר הוקפא ולא הועלה משנת תשס"א.

1. המחיר לקורס סמסטריאלי בודד הוא 1,000 ₪.
כל הסטודנטים שיתחילו ללמוד במכון שכטר בשנת הלימודים תשס"ח יהיו זכאים להנחה בסך 50% משכר לימוד זה. ההנחה תינתן עד 14 קורסים סמסטריאליים שילמדו בשנת הלימודים הראשונה של הסטודנט/ית ובכללם גם קורסים שיילמדו בקיץ שלפני פתיחת שנת הלימודים.
2. אגרות ושירותים: תשלום שנתי בגובה 250 ש"ח עבור שירותים נלווים, כל שנה (לא ניתן לחלקו לתשלומים ואין הנחה על אגרות).
3. דמי הרשמה: תלמידים חדשים ישלמו סך של 300 ש"ח באופן חד-פעמי בעת רישומם ללימודים (סכום זה כולל גם את מחיר השנתון).
4. בנוסף למלגה לסטודנטים בשנה א' מוענקות מלגות בהיקף של 90% לכל אורך לימודיהם לתלמידים נבחרים עובדי הוראה ואנשי חינוך המתגוררים ו/או עובדים בעירות פיתוח ויישובי פריפריה. כמו כן מעניק מכון שכטר מדי שנה מספר מלגות סיוע לסטודנטים על פי קריטריונים כלכליים. גמלאים וכן שומעים חופשיים ישלמו שכר לימוד בגובה 50% לכל אורך לימודיהם.
5. מורים שצפויים לצאת לשבתון בשנת תשס"ט: על מנת שכספי השבתון יועברו ישירות לתשלום שכר הלימוד, עליכם לחתום על טפסי הרשאה בגזברות מכון שכטר. בכדי למצות באופן המירבי את הנחת שנה א' וכן ליהנות מכספי השבתון מומלץ לרשום בקרן השבתון כמה שיותר קורסים על שם מכון שכטר. ניצול נכון של הטבות אלו יוכל לאפשר לכם ללמוד עד 18 קורסים סמסטריאליים ללא כל תשלום מעבר לכספי השבתון.
6. לידיעתכם: משרד החינוך וכן ארגוני המורים מעניקים החזרי שכר לימוד בתנאים שונים. אנו ממליצים לכם להתעדכן במוסדות אלו כדי לנצל את ההטבות שהם מעניקים.
7. ניתן לקבל ייעוץ והסבר בנוגע לשכ"ל בחדר 310 אצל הגב' דינה גודאי או בטלפון 074-7800643.

* פרטים מלאים ועדכניים יופיעו בשנתון.

קורסי קיץ

קורסי בחירה במסגרת התואר (יולי 2008)

ד"ר דורון בר	הנצחה וזיכרון, לימודי א"י	2 נ"ז
ד"ר יאיר פז	סמלי תרבות בירושלים, לימודי א"י	2 נ"ז
ד"ר פול שרל-פוקס	קבלת החלטות, לימודי משפחה וקהילה	2 נ"ז
ד"ר ארי אקרמן	זרמים ביהדות המודרנית (למתקדמים)	2 נ"ז

קורסי השלמה בקיץ (יולי 2008)

ד"ר מוט ארד	מבוא לספרות התנאים והאמוראים	4 נ"ז
ד"ר אלכסנדר אבן-חן	מבוא למחשבת ישראל	4 נ"ז

קורסי השלמה

18:30 - 17:00	יום ב'	מבוא לתע"י בתקופת המקרא	ד"ר יגאל לוין	שנתי
12:00 - 10:30	יום ב'	מבוא לתע"י בתקופת בית שני	ד"ר דוד נחמן	סמס' א'
12:00 - 10:30	יום ב'	מבוא לתע"י בתקופת המשנה והתלמוד	ד"ר אייל ברוך	סמס' ב'
10:00 - 8:30	יום ב'	מבוא לתע"י בימי הביניים	ד"ר מוטי בנמלך	שנתי
18:30 - 17:00	יום ה'	מבוא לתע"י בימי הביניים	ד"ר פנחס ביבלניק	שנתי
10:00 - 8:30	יום ג'	מבוא לתע"י בעת החדשה	ד"ר בת שבע מרגלית-שטרן	שנתי
10:00 - 8:30	יום ה'	מבוא לתע"י בעת החדשה	ד"ר גיא מירון	שנתי
12:00 - 10:30	יום ג'	מבוא למחשבת ישראל בימי הביניים	ד"ר ארי בורשטיין	סמס' א'
12:00 - 10:30	יום ג'	מבוא למחשבת ישראל בעת החדשה	ד"ר יוסי טרנר	סמס' ב'
18:30 - 17:00	יום ג'	מבוא לספרות התנאים	ד"ר מוטי ארד	סמס' א'
18:30 - 17:00	יום ג'	מבוא לספרות האמוראים	גב' יעל לואיס	סמס' ב'
12:00 - 10:30	יום ה'	מבוא לספרות התנאים	ד"ר אהרון עמית	סמס' א'
12:00 - 10:30	יום ה'	מבוא לספרות האמוראים	גב' יעל לואיס	סמס' ב'

מקרא

לימודי המקרא מכוונים להביא את התלמידים להבנת הצורות השונות של הספרות המקראית לפי הקשרן הספרותי וההיסטורי, לעודד פיתוח גישה ביקורתית וכן מסורתית אל הטקסט, ולבחון את תפקיד המקרא בלימודי היהדות ואת משמעותו כמשאב חינוכי. יש לשאוף ללמוד מגוון רחב של קורסים: תרגילי טקסט, קורסי חתך, קורסי נושא, וקורסים בפרשנות המקרא. כל מתמחה במקרא כתחום ראשי יתבקש ללמוד לפחות סמינריון מתקדם אחד במקרא במשך לימודיו. ניתן ללמוד את התחום במבנה רחב (כתחום ראשי) או במבנה מצומצם יותר (כתחום משני).

מבנה תוכנית הלימודים כתחום ראשי (18 נ"ז סה"כ)

החובות הן: "התהוות ספרות המקרא" (2 נ"ז), קורס אחד העוסק בפרשנות ימי הביניים למקרא (2 נ"ז), קורס העוסק במחשבת המקרא (2 נ"ז), קורס העוסק בזיקה בין המקרא למזרח הקדום (2 נ"ז), ועוד 5 קורסים סמסטריאליים (10 נ"ז) בתיאום עם היועץ/ת האקדמי/ת.

מבנה תוכנית הלימודים כתחום משני (12 נ"ז סה"כ)

בנוסף לקורס "התהוות ספרות המקרא" (2 נ"ז) וקורס אחד העוסק בפרשנות ימי הביניים למקרא (2 נ"ז) על התלמידים ללמוד עוד 4 קורסים (8 נ"ז) סמסטריאליים בתיאום עם היועץ/ת האקדמי/ת.

קורסים במקרא

10:00 - 8:30	יום ב'	מושג הברית	ד"ר ג'ורג' סברן	סמס' א'
12:00 - 10:30	יום ב'	ספר יונה	ד"ר פנינה פלר	סמס' א'
14:30 - 13:00	יום ב'	התהוות ספרות המקרא	ד"ר דוד פרנקל	סמס' א'
12:00 - 10:30	יום ב'	ספר עמוס	ד"ר ג'ורג' סברן	סמס' א'
10:00 - 8:30	יום ב'	אברהם: אב המון גויים	ד"ר דוד פרנקל	סמס' ב'
12:00 - 10:30	יום ב'	המקרא והמזרח הקדום	ד"ר פנינה פלר	סמס' ב'
14:30 - 13:00	יום ב'	פרשנות המקרא בימי הביניים	ד"ר דוד פרנקל	סמס' ב'
16:30 - 15:00	יום ב'	ספר תהילים	ד"ר ג'ורג' סברן	סמס' ב'
10:00 - 8:30	יום ג'	התהוות ספרות המקרא	ד"ר ג'ורג' סברן	סמס' א'
12:00 - 10:30	יום ג'	ביוגרפיה של עם	ד"ר פנינה פלר	סמס' א'
12:00 - 10:30	יום ג'	א"י במקרא	ד"ר דוד פרנקל	סמס' א'
14:30 - 13:00	יום ג'	התנ"ך בראי הקולנוע	ד"ר פנינה פלר	סמס' א'
16:30 - 15:00	יום ג'	פרשנות המקרא	ד"ר דוד פרנקל	סמס' א'
10:00 - 8:30	יום ג'	ספר דברים	ד"ר ג'ורג' סברן	סמס' ב'
12:00 - 10:30	יום ג'	עיונים בספרות החכמה, הנבואה והמזמור	ד"ר דוד פרנקל	סמס' ב'
14:30 - 13:00	יום ג'	מנהיגות בתנ"ך בראי האמנות	ד"ר פנינה פלר	סמס' ב'
14:30 - 13:00	יום ג'	מחשבת המקרא	ד"ר דוד פרנקל	סמס' ב'
16:30 - 15:00	יום ג'	סיפורי בדים	ד"ר פנינה פלר	סמס' ב'
12:00 - 10:30	יום ה'	האשה במקרא	ד"ר ג'ורג' סברן	סמס' ב'
14:30 - 13:00	יום ה'	החגים במעגל השנה- ערכים חינוכיים	ד"ר פנינה פלר	סמס' ב'
14:30 - 13:00	יום ה'	הורים וילדים במקרא	ד"ר פנינה פלר	סמס' א'

תלמוד והלכה

ספרות התלמוד וההלכה היא אחת מהיצירות המרכזיות של העם היהודי המקרינה השפעה על החיים היהודיים בכל הזמנים. מטרת הלימוד בתחום היא להקנות לתלמידים כלים שיאפשרו להם לעיין בספרות התלמוד וההלכה בצורה מעמיקה וביקורתית. תוכנית הלימודים מתקדמת ממבואות לתרגילים בתלמוד, בספרות הפוסקים ובספרות התשובות לסמינרים בסוגיות אקטואליות כגון החינוך בספרות הרבנית, מעמד האשה בהלכה ורפואה והלכה. המסלול פתוח בפני בוגרי קורס ההשלמה "מבוא לספרות התנאים והאמוראים" (4 נ"ז), או לבעלי פטור מקורס זה. ניתן ללמוד את התוכנית במבנה רחב (כתחום ראשי) או במבנה מצומצם יותר (כתחום משני).

מבנה תוכנית הלימודים כתחום ראשי (18 נ"ז סה"כ)

(4 נ"ז)	קורס העוסק במסכת מן התלמוד הבבלי
(4 נ"ז)	קורס העוסק בספרות הפוסקים
(2 נ"ז)	קורס העוסק בספרות השו"ת או בהלכה למעשה
	קורסים נוספים העוסקים בספרות התלמודית וההלכתית
(8 נ"ז)	שייבחרו בתיאום עם היועצ/ת

מבנה תוכנית הלימודים כתחום משני (12 נ"ז)

(4 נ"ז)	קורס העוסק במסכת מן התלמוד הבבלי
(2 נ"ז)	קורס העוסק בספרות השו"ת או בהלכה למעשה
	קורסים נוספים העוסקים בספרות התלמודית וההלכתית
(6 נ"ז)	שייבחרו בתיאום עם היועצ/ת

קורסים בתלמוד והלכה

קורסי מבוא

18:30 - 17:00	יום ג'	מבוא לספרות התנאים	ד"ר מוטי ארד	סמס' א'
18:30 - 17:00	יום ג'	מבוא לספרות האמוראים	גב' יעל לואיס	סמס' ב'
12:00 - 10:30	יום ה'	מבוא לספרות התנאים	ד"ר אהרון עמית	סמס' א'
12:00 - 10:30	יום ה'	מבוא לספרות האמוראים	גב' יעל לואיס	סמס' ב'

12:00 - 8:30	ימים א' ו-ד'	עיון מסכת	פרופ' משה בנוביץ	שנתי
18:30 - 15:00	יום א'	עיון למתקדמים	פרופ' שמא פרידמן	סמס' א'
12:00 - 10:30	יום ב'	משפחה וקהילה באימפריה העותומנית בראי ספרות השו"ת	פרופ' שמואל גליק	סמס' א'
18:30 - 17:00	יום ב'	שו"ת כמקור הסטורי: מזרח ומערב	ד"ר תמי שלמון מאק	סמס' א'
10:00 - 8:30	יום ג'	ראיה וחרדת ראייה: גישות בספרות חז"ל וההלכה לענייני אומנות- ראייה והסתכלות	ד"ר סיני טוראן	סמס' א'
16:30 - 15:00	יום ג'	דם, אדם, אדמה	ד"ר מוטי ארד	סמס' א'
10:00 - 8:30	יום ג'	מחזור החיים היהודיים והשתקפותם במנהג הלכה, ובאומנות	פרופ' שמואל גליק וד"ר שולמית לדרמן	סמס' ב'
10:00 - 8:30	יום ה'	פולמוסים הלכתיים ודתיים	ד"ר ענת נבות	סמס' א'
14:30 - 13:00	יום ה'	נשים בספרות התלמודית	פרופ' משה בנוביץ	סמס' א'
16:30 - 15:00	יום ה'	מגדר והלכה	פרופ' דוד גולינקין	סמס' ב'
18:30 - 17:00	יום ה'	סוגיות ערכיות בפסיקה הלכתית	ד"ר ענת נבות	סמס' ב'

מדרש ואגדה

ספרות האגדה של חז"ל מבטאת עולם רעיוני עשיר ומשקפת ערכי יסוד בעולמם של החכמים. המפגש בין עולם רעיוני זה ובין העיון המעמיק במקרא מוצא את ביטוי בצורות המדרש. מטרת הלימוד בתחום זה לחשוף את התלמידים למגוון הצורות הספרותיות ולדרכי הלימוד והעיון הכלולים בספרות המדרש והאגדה של חז"ל, ולהקנות להם כלים שיאפשרו קריאה מעמיקה וביקורתית בספרות זו. תוכנית הלימודים מפגישה את התלמידים עם חיבורים שונים, עם צורות ספרותיות מגוונות ודרכי ניתוחן, ועם נושאים ובעיות שהעסיקו את החכמים במאות הראשונות לספירה.

המסלול פתוח בפני בוגרי קורס ההשלמה "מבוא לספרות התנאים והאמוראים" (4 נ"ז) ולבעלי פטור מקורס זה. תנאי נוסף ללימודים בתחום הוא לימוד קורס ההשלמה "תולדות עם ישראל בתקופת בית שני, המשנה והתלמוד" (4 נ"ז), לפני תחילת הלימודים או במהלכם, או פטור מקורס זה.

ניתן ללמוד את התחום במדרש ואגדה במבנה רחב (כתחום ראשי) או במבנה מצומצם (כתחום משני).

מבנה תוכנית הלימודים כתחום ראשי (18 נ"ז)

קורסי חובה לשנה א'

סוגיות במדרשי האגדה: ספרות ופרשנות (סמס' א') (2 נ"ז)
מסירה ומסורה: התפתחות האגדה במהלך הדורות (סמס' ב') (2 נ"ז)

על התלמידים ללמוד, בנוסף לקורסי החובה, עוד שבעה קורסים סמסטריאליים (14 נ"ז) בתחום המדרש, מתוכם אחד לפחות (2 נ"ז) המוקדש לעיון בחיבור מתוך ספרות המדרש והאגדה. במסגרת הקורסים הללו רשאים התלמידים לבחור בתיאום עם היועץ/ת האקדמי/ת 2 קורסים סמסטריאליים (4 נ"ז) מתוך הקורסים הנלווים הרשומים ברשימת הקורסים.

מבנה תוכנית הלימודים כתחום ראשי (12 נ"ז)

קורסי חובה לשנה א'

סוגיות במדרשי האגדה: ספרות ופרשנות (סמס' א') (2 נ"ז)
מסירה ומסורה: התפתחות האגדה במהלך הדורות (סמס' ב') (2 נ"ז)

על התלמידים ללמוד, בנוסף לקורסי החובה, עוד ארבעה קורסים סמסטריאליים (8 נ"ז) בתחום המדרש, מתוכם אחד לפחות (2 נ"ז) המוקדש לעיון בחיבור מתוך ספרות המדרש והאגדה.

קורסים במדרש ואגדה

10:00 - 8:30	יום ב'	סוגיות במדרש האגדה	ד"ר פנחס מנדל	סמס' א'
10:00 - 8:30	יום ב'	מסירה ומסורה: התפתחות האגדה	ד"ר פנחס מנדל	סמס' ב'
12:00 - 10:30	יום ב'	קומרן	ד"ר פנחס מנדל	סמס' א'
12:00 - 10:30	יום ב'	זוגיות ומשפחה בספרות המדרשית	ד"ר תמר קדרי	סמס' ב'
14:30 - 13:00	יום ב'	בצאת ישראל	ד"ר תמר קדרי	סמס' ב'
14:30 - 13:00	יום ב'	"ברוך שלא עשני" - תפישת האחר בהלכה ובאגדה	ד"ר מוטי ארד	סמס' ב'
16:30 - 15:00	יום ב'	אלו ואלו: מחלוקת חכמים בא"י במדרש אגדה	ד"ר אהרון זינגר	סמס' א'
16:30 - 15:00	יום ב'	פשט, דרש ומדרש	ד"ר פנחס מנדל	סמס' א'
16:30 - 15:00	יום ב'	עם הספר - צמיחת הספר העברי הכתוב בעת העתיקה	ד"ר פנחס מנדל	סמס' ב'
10:00 - 8:30	יום ג'	על אסתטיקה והיופי	ד"ר תמר קדרי	סמס' א'
12:00 - 10:30	יום ג'	מוקדי חיים בספרות חז"ל	ד"ר פנחס מנדל	סמס' א'
14:30 - 13:00	יום ג'	שיטות בחקר האגדה והמדרש	ד"ר ארנון עצמון	סמס' א'
14:30 - 13:00	יום ג'	פיה פתחה בחכמה: נשים בספרות חז"ל	ד"ר תמר קדרי	סמס' ב'
16:30 - 15:00	יום ג'	דם, אדם, אדמה: א"י בהלכה ובאגדה	ד"ר מוטי ארד	סמס' א'
10:00 - 8:30	יום ה'	האישה במדרש ובאגדה	ד"ר ארנון עצמון	סמס' א'

מחשבת ישראל

מטרת הלימודים במחשבת ישראל, היא לפתח אצל התלמידים התמצאות ביצירות המופת של המחשבה היהודית לדורותיה, ולהקנות להם כלים ומיומנויות לניתוח מקורותיה. כמו כן, נועד תחום זה לשפר את יכולת התלמידים לדון בבעיות דתיות, קיומיות, ותרבותיות המעסיקות את המחשבה היהודית בימינו. במסגרת זו יושם דגש על הזיקה הקיימת לאורך כל התקופות בין מחשבת ישראל לבין מחשבת העמים, ובין הרעיונות ודפוסי החשיבה המאפיינים את המחשבה היהודית בזמן מסויים לבין המציאות ההיסטורית באותה תקופה. תנאי מוקדם ללימודים בתחום הוא לימוד קורס ההשלמה "מבוא למחשבת ישראל" או פטור מקורס זה. ניתן ללמוד את התחום במבנה רחב (כתחום ראשי) או במבנה מצומצם יותר (כתחום משני).

מבנה תוכנית הלימודים כתחום ראשי (18 נ"ז סה"כ)

- א. קורסי חובה במחשבת ישראל בימי הביניים (4 נ"ז)
עיון במורה נבוכים לרמב"ם, מורה נבוכים פרשניו ומבקרו
- ב. קורס חובה במחשבת ישראל בעת החדשה (4 נ"ז)
פילוסופיה של הדת במחשבה היהודית המודרנית
- ג. חמישה קורסי בחירה * (10 נ"ז)

מבנה תוכנית הלימודים כתחום משני (12 נ"ז סה"כ)

- א. התלמיד יבחר שלושה מתוך ארבעה סמסטרים של קורסי החובה במחשבת ישראל בימי הביניים והעת החדשה מתוך הקורסים הרשומים לעיל. (6 נ"ז)
- ב. שלושה קורסי בחירה * (6 נ"ז)

* לא כולל זרמים ביהדות המודרנית

קורסים במחשבת ישראל

קורסי מבוא

12:00- 10:30	יום ג'	מבוא למחשבת ישראל בימי הביניים	ד"ר ארי בורשטיין	סמס' א'
12:00- 10:30	יום ג'	מבוא למחשבת ישראל בעת החדשה	ד"ר יוסי טרנר	סמס' ב'

16:30 -15:00	יום ב'	השפעתם של ריה"ל והרמב"ם על הזהות היהודית המודרנית	ד"ר ארי בורשטיין	סמס' ב'
18:30 -17:00	יום ב'	תורה ומודרנה בהגותם של לייבוויץ וסלובייצ'יק	ד"ר יוסי טרנר	סמס' א'
18:30 -17:00	יום ב'	עיונים במורה נבוכים	ד"ר ארי אקרמן	סמס' ב'
14:30 -10:30	יום ג'	מבוא לזוהר, א-ב (2 נ"ז)	ד"ר מלילה אשד הלנר	סמס' א'
16:30 -15:00	יום ג'	ארץ ישראל בהגות הציונית	ד"ר יוסי טרנר	סמס' ב'
18:30 -17:00	יום ג'	אישים והגותם בתנועת החסידות	ד"ר רבקה גולדברג	סמס' ב'
10:00 -8:30	יום ה'	הגות היהודית בנושא השואה	ד"ר יוסי טרנר	סמס' ב'
12:00 -10:30	יום ה'	התנועה המסורתית והחשיבה המסורתית	ד"ר עינת רמון	סמס' ב'
14:30 -13:00	יום ה'	יהדות זמננו- מבוא מחשבתי	ד"ר יוסי טרנר	סמס' ב'
14:30 -13:00	יום ה'	חינוך לערכים בהגות היהודית	ד"ר ארי אקרמן	סמס' ב'
16:30 -15:00	יום ה'	פילוסופיה של הדת היהודית במאה ה-20	ד"ר יוסי טרנר	סמס' ב'
16:30 -15:00	יום ה'	המיתוס של היהודי החדש	ד"ר שרה דיין-שטרסברג	סמס' א'
14:30 -13:00	יום ב'	זרמים	ד"ר שרה שטרסברג דיין	סמס' א'
16:30 -15:00	יום ב'	זרמים	ד"ר יוסי טרנר	סמס' א'
16:30 -15:00	יום ג'	זרמים	ד"ר שרה שטרסברג דיין	סמס' א'
12:00 -10:30	יום ה'	זרמים	ד"ר יוסי טרנר	סמס' א'
14:30 -13:00	יום ה'	זרמים	ד"ר ארי אקרמן	סמס' א'

תולדות עם ישראל

מטרת הלימוד בתחום זה היא להפגיש את התלמידים עם תולדות עם ישראל מתוך גישה ביקורתית. מטרה נוספת היא להבחין בין השיטות השונות של חקר וכתובת ההיסטוריה ולעמוד על מאפייניהם. התוכנית מציעה מבחר של קורסים בתקופות השונות.

תנאי מוקדם ללימודים בתחום הוא לימוד קורסי ההשלמה מבוא לתולדות עם ישראל בשתי תקופות, או קבלת פטור מהם.

ניתן ללמוד את התחום במבנה רחב (כתחום ראשי) או במבנה מצומצם יותר (כתחום משני).

מבנה תוכנית הלימודים כתחום ראשי (18 נ"ז סה"כ)

קורסי חובה

קורס בנושא השו"ת כמקור היסטורי (2 נ"ז)

קורס העוסק בניתוח תעודות (2 נ"ז)

על התלמידים ללמוד, בנוסף לשני קורסי החובה, עוד שבעה קורסים סמסטריאליים בתחום תולדות עם ישראל (14 נ"ז) בתיאום עם היועץ/ת האקדמי/ת. מומלץ שלפחות ארבעה קורסים יתמקדו באותה התקופה.

מבנה תוכנית הלימודים כתחום משני (12 נ"ז סה"כ)

קורס חובה

ניתוח תעודות (2 נ"ז)

על התלמידים ללמוד, בנוסף לקורס החובה, עוד חמישה קורסים סמסטריאליים בתחום תולדות עם ישראל (10 נ"ז) בתיאום עם היועץ/ת האקדמי/ת. מומלץ שלפחות שני קורסים יתמקדו באותה התקופה.

קורסים בתולדות עם ישראל

קורסי מבוא

18:30 - 17:00	יום ב'	מבוא לתע"י בתקופת המקרא	ד"ר יגאל לוין	שנתי
12:00 - 10:30	יום ב'	מבוא לתע"י בתקופת בית שני	ד"ר דוד נחמן	סמס' א'
12:00 - 10:30	יום ב'	מבוא לתע"י בתקופת המשנה והתלמוד	ד"ר אייל ברוך	סמס' ב'
10:00 - 8:30	יום ב'	מבוא לתע"י בימי הביניים	ד"ר מוטי בנמלך	שנתי
18:30 - 17:00	יום ה'	מבוא לתע"י בימי הביניים	ד"ר פנחס ביבליניק	שנתי
10:00 - 8:30	יום ג'	מבוא לתע"י בעת החדשה	ד"ר בת שבע מרגלית-שטרן	שנתי
10:00 - 8:30	יום ה'	מבוא לתע"י בעת החדשה	ד"ר גיא מירון	שנתי

10:00 - 8:30	יום ב'	תולדות קהילות ספרד וארצות האסלאם בימי הביניים	פרופ' רינה לוין מלמד	סמס' א'
14:30 - 13:00	יום ב'	החברה היהודית בארץ ישראל לאחר גירוש ספרד	ד"ר רות למדן	סמס' א'
18:30 - 15:30	יום ב'	תולדות קהילות ספרד וארצות האסלאם בעת החדשה (4 נ"ז)	ד"ר ירון הראל	סמס' ב'
18:30 - 17:00	יום ב'	שו"ת כמקור הסטורי: מזרח ומערב	ד"ר תמי שלמון מאק	סמס' א'
18:30 - 17:00	יום ב'	כתתיות בבית שני	ד"ר איל ברוך	סמס' א'
12:00 - 10:30	יום ב'	יהדות ותרבות האסלאם	ד"ר מרים פרנקל	סמס' א'
14:30 - 13:00	יום ב'	סוגיות יסוד בהסטוריוגרפיה יהודית מודרנית (ניתוח תעודות)	ד"ר גיא מירון	סמס' ב'
14:30 - 13:00	יום ב'	יהודי צפון אפריקה	ד"ר אלישבע שיטרית	סמס' ב'
16:30 - 15:00	יום ב'	ממנדלסון עד ליאו בק- יהודי גרמניה בעת החדשה	ד"ר גיא מירון	סמס' א'
16:30 - 15:00	יום ב'	מזרח אפריקה עד ניו יורק- ערים יהודיות בעידן המודרני	ד"ר גיא מירון	סמס' ב'
10:00 - 8:30	יום ג'	מהחדר לבית הספר המודרני	ד"ר גיא מירון	סמס' א'
10:00 - 8:30	יום ג'	חברה ותרבות בארץ ישראל	ד"ר דוד נחמן	סמס' ב'
14:30 - 13:00	יום ג'	מיתוסים בחברה הציונית	ד"ר בת שבע מרגלית- שטרן	סמס' א'
10:00 - 8:30	יום ה'	נשים יהודיות בפרספקטיבה הסטורית	פרופ' רינה לוין מלמד	שנתי
12:00 - 10:30	יום ה'	פוליטיקה יהודית מודרנית	ד"ר גיא מירון	סמס' א'
12:00 - 10:30	יום ה'	השואה במזרח אירופה	ד"ר גיא מירון	סמס' ב'
16:30 - 15:00	יום ה'	יחסים בין עדתיים ביישוב	ד"ר בת שבע מרגלית- שטרן	סמס' ב'
16:30 - 15:00	יום ה'	הגירה קהילה וזהות: ממזרח אירופה לארה"ב	ד"ר חגית כהן	סמס' ב'
18:30 - 17:00	יום ה'	המולדת קוראת לך- נשים ביישוב	ד"ר בת שבע מרגלית- שטרן	סמס' ב'
18:30 - 17:00	יום ה'	חיי האישה היהודייה	ד"ר תמי שלמון מאק	סמס' א'
14:30 - 13:00	יום ה'	יהדות זמננו- מבוא הסטורי	ד"ר בת שבע מרגלית- שטרן	סמס' א'
16:30 - 15:00	יום ה'	חילון ביהדות במזרח אירופה	ד"ר חגית כהן	סמס' ב'

לימודי ארץ ישראל: תרבות ומרחב

תוכנית זו מיועדת לאלה אשר עיסוקם המקצועי קשור בלימודי ארץ ישראל, תולדותיה ותרבותיה וכן לכל המעוניינים להעמיק את ידיעותיהם בלימוד היצירה התרבותית, הרב-לאומית והרב-גונית שבמרכזה ארץ ישראל. יתקבלו בעלי תואר ראשון באחד התחומים הקשורים בלימודי ארץ ישראל (גיאוגרפיה, היסטוריה, ארכיאולוגיה, לימודי ארץ ישראל, מקרא וכדומה).

בתוכנית שלושה דגשים ייחודיים:

א. המחקר הגיאוגרפי-היסטורי של ארץ ישראל לתקופותיה: הכרת המתודה המחקרית בגיאוגרפיה-היסטורית בכלל וייחודיותה של ארץ ישראל בנושא מחקר בפרט. העמקה בסוגה מחקרית זו תיעשה תוך התייחסות אל תקופות, איזורים או נושאים נבחרים.

ב. שילוב עם מדעי היהדות: חלק מהקורסים מתמקד בצד ההגותי של ארץ ישראל ובשאלת היחס לארץ ישראל ביהדות ובתרבויות השונות שראו בה מוקד משיכה, כגון: היחס לארץ ישראל במחשבת המקרא, היחס לארץ ישראל בסידור התפילה, ארץ ישראל בהגות הדתית של שלוש הדתות, הרעיון הציוני, והיחס בין מדינת ישראל ויהדות התפוצות.

קורסים אחרים מטפלים במקורות טקסטואליים קלאסיים ומודרניים, יהודיים ולא-יהודיים, השופכים אור על ארץ ישראל ועל היחס אליה במשך הדורות. היבט זה מודגש בקורסים כגון התלמוד הירושלמי, הפיוט הארצישראלי, אגרות ארץ ישראל, ארץ ישראל בספרות הנוצרית והמוסלמית, ארץ ישראל בספרות התשובות וארץ ישראל בספרות העברית המודרנית.

ג. ירושלים כנושא לימוד ייחודי: מיקומו של מכון שכטר בירושלים וקירבתו לאתרים היסטוריים רבים מאפשרים שילוב של לימודים פורמאליים על ירושלים לתקופותיה עם סיורים בשטח. כמו כן, חלק מהקורסים נערכים בשיתוף עם מוזיאון ישראל, תערוכותיו וצוותו. ניתן ללמוד את התוכנית במבנה רחב (כתחום ראשי) או במבנה מצומצם יותר (כתחום משני).

מבנה התוכנית כתחום ראשי

א. קורסי חובה (12 נ"ז)

(2 נ"ז)	תרבות וחברה בא"י על פי מקורות חז"ל
(2 נ"ז)	א"י בהגות הדתית או: קורס בתולדות הציונות
(4 נ"ז)	ירושלים לתקופותיה - גיאוגרפיה היסטורית
(4 נ"ז)	מחנה מחקר יישובי באזור נבחר

ב. קורסי בחירה וסמינרים (6 נ"ז)

(6 נ"ז)	התלמידים במסלול ילמדו קורסי בחירה וסמינרים בהיקף מינימאלי של 3 שעות
---------	---

מבנה התוכנית כתחום משני (12 נ"ז סה"כ)

א. קורסי חובה (6 נ"ז)

(4 נ"ז)	ירושלים לתקופותיה - גיאוגרפיה היסטורית
(2 נ"ז)	תרבות וחברה בא"י על פי מקורות חז"ל

ב. קורסי בחירה (6 נ"ז)

התלמידים במסלול ילמדו קורסי בחירה בהיקף מינימאלי של 3 שעות (6 נ"ז).

קורסים בלימודי ארץ ישראל: תרבות ומרחב

10:00 - 8:30	יום ב'	א"י בראי הגניזה הקהירית	פרופ' שמואל גליק	סמס' א'
14:30 - 10:30	יום ב'	ירושלים בעת החדשה (4 נ"ז)	פרופ' יהושע בן אריה וד"ר יאיר פז	סמס' א'
12:00 - 10:30	יום ב'	קומראן	ד"ר פנחס מנדל	סמס' א'
14:30 - 13:00	יום ב'	החברה היהודית בארץ ישראל לאחר גירוש ספרד	ד"ר רות למדן	סמס' א'
10:00 - 8:30	יום ב'	בין אקזוטיקה לבעיה: יחסו של הממסד הציוני אל יהודי ספרד והמזרח	פרופ' נחם אילן	סמס' ב'
10:00 - 8:30	יום ב'	מחנה מחקר	ד"ר דורון בר	שנתי
12:00 - 10:30	יום ב'	מסעות ארץ הקודש	ד"ר דורון בר	סמס' ב'
14:30 - 13:00	יום ב'	מקום: פרשנות תרבותית	ד"ר מיכל אורן	סמס' ב'
16:30 - 15:00	יום ב'	ארץ ישראל בתקופה המוסלמית הקדומה	ד"ר מילכה רובין	סמס' א'
18:30 - 15:00	יום ב'	דילמות ונרטיבים במעשה הציוני, א/ב	ד"ר מיכל אורן	סמס' ב'
18:30 - 17:00	יום ב'	כתתיות בבית שני	ד"ר איל ברוך	סמס' א'
10:00 - 8:30	יום ג'	יהודים, פאגאנים, שומרונים ונוצרים	ד"ר דורון בר	סמס' א'
10:00 - 8:30	יום ג'	חברה ותרבות בארץ ישראל	ד"ר דוד נחמן	סמס' ב'
12:00 - 10:30	יום ג'	ארץ ישראל במקרא	ד"ר דוד פרנקל	סמס' א'
14:30 - 13:00	יום ג'	מיתוסים בחברה הציונית	ד"ר בת שבע מרגלית- שטרן	סמס' א'
16:30 - 15:00	יום ג'	דם, אדם, אדמה: א"י בהלכה ובאגדה	ד"ר מוטי ארד	סמס' א'
16:30 - 15:00	יום ג'	ארץ ישראל בהגות הציונית	ד"ר יוסי טרנר	סמס' ב'
14:30 - 10:30	יום ג'	ירושלים לתקופותיה (4 נ"ז)	ד"ר דורון בר וד"ר מיכל אורן	סמס' ב'
16:30 - 15:00	יום ג'	הוראת לימודי ארץ ישראל	ד"ר אסף זלצר	סמס' א'
18:30 - 17:00	יום ג'	סוגיות בארכיאולוגיה בתקופת בית ראשון	ד"ר גבי ברקאי	סמס' א'
18:30 - 17:00	יום ג'	סוגיות בארכיאולוגיה בתקופת בית שני	ד"ר דוד עמית	סמס' ב'
16:30 - 15:00	יום ה'	יחסים בין עדתיים ביישוב	ד"ר בת שבע מרגלית- שטרן	סמס' ב'
18:30 - 17:00	יום ה'	המולדת קוראת לך- נשים ביישוב	ד"ר בת שבע מרגלית- שטרן	סמס' ב'

לימודי האשה והיהדות

חוגים ותוכניות ללימודי האשה הקיימים באוניברסיטאות בארץ בדרך כלל חסרים דגש מיוחד על היהדות. זאת התוכנית הראשונה בארץ המציעה תואר שני במדעי היהדות עם תחום התמחות בלימודי האשה והיהדות.

לתחום זה מספר מטרות:

א. עד עתה, רוב העיסוק בתולדות עם ישראל ובספרות היהודית המסורתית התעלם מקיומן של נשים בחברה היהודית. תרומתן, חוויותיהן והווייתן של הנשים הוזנחו. המחקר החדש בא, בין השאר, להוביל לאיזון בנושא.
ב. הגישה של חקר המינים מעלה שאלות חדשות, זוויות ראייה שונות ממה שמקובל ואפילו ערעור על מוסכמות מסוימות. כאשר הנשים וחוויותיהן נכללות בלימודי היהדות, מועלות לעתים הגדרות שונות למושגים כמו "קהילה", "רוחניות" או "אוריינות". בהשפעת המודעות למגדר, נלמדים היום תחומים מסוימים שבעבר לא נפתחו בפני חוקרים: המיניות, ההגדרות של נשיות וגבריות, היחס לגוף האדם, לידה והורות וכיוצא באלה. עקב כך, המחקר וההוראה בלימודי האשה עשויים להעשיר את כל מדעי היהדות.
ניתן ללמוד את התחום במבנה רחב (כתחום ראשי) או במבנה מצומצם יותר (כתחום משני).

מבנה תוכנית הלימודים כתחום ראשי (18 נ"ז סה"כ)

קורסי חובה לשנה א'

תיאוריה פמיניסטית (סמס' א') (2 נ"ז)
מבוא לפמיניזם יהודי (סמס' ב') (2 נ"ז)

קורסי חובה - עד תום הלימודים

קורס בנושא האשה במקרא (2 נ"ז)
קורס בנושא האשה בספרות התלמודית (2 נ"ז)
קורס בנושא מגדר והלכה (2 נ"ז)
נשים יהודיות בפרספקטיבה היסטורית (4 נ"ז)

קורסי בחירה

שני קורסים נוספים במדעי היהדות בתחום לימודי האשה (4 נ"ז)

מבנה תוכנית הלימודים כתחום משני (12 נ"ז סה"כ)

קורסי חובה

תיאוריה פמיניסטית (סמס' א') (2 נ"ז)
מבוא לפמיניזם יהודי (סמס' ב') (2 נ"ז)
נשים יהודיות בפרספקטיבה היסטורית (4 נ"ז)

קורסי בחירה

שני קורסים נוספים במדעי היהדות בתחום לימודי האשה (4 נ"ז)

קורסים בלימודי האשה והיהדות

14:30-13:00	יום ג'	פיה פתחה בחכמה: נשים בספרות חז"ל	ד"ר תמר קדרי	סמס' ב'
14:30-13:00	יום ה'	נשים בספרות התלמודית	פרופ' משה בנוביץ	סמס' א'
10:00- 8:30	יום ה'	נשים יהודיות בפרספקטיבה היסטורית א	פרופ' רינה לוין מלמד	סמס' א'
10:00 -8:30	יום ה'	האשה במדרש ובאגדה	ד"ר ארנון עצמון	סמס' א'
12:00 -10:30	יום ה'	זכויות נשים	ד"ר אומי מורגנשטרן- לייסנר	סמס' א'
10:00 -8:30	יום ה'	נשים יהודיות בפרספקטיבה היסטורית ב	פרופ' רינה לוין מלמד	סמס' ב'
18:30-17:00	יום ה'	המולדת קוראת לך- נשים ביישוב	ד"ר בת שבע מרגלית- שטרן	סמס' ב'
18:30-17:00	יום ה'	חיי האישה היהודייה	ד"ר תמי שלמון מאק	סמס' א'
10:00 -8:30	יום ה'	בת מצווה	ד"ר ברנדה בקון	סמס' ב'
12:00 -10:30	יום ה'	האשה במקרא	ד"ר ג'ורג' סברן	סמס' ב'
14:30-13:00	יום ה'	יהדות, מגדר וחינוך יהודי	ד"ר ברנדה בקון	סמס' א'
14:30-13:00	יום ה'	מבוא לפמיניזם יהודי	ד"ר עינת רמון	סמס' ב'
16:30 -15:00	יום ה'	תיאוריה פמיניסטית	ד"ר בת שבע מרגלית- שטרן	סמס' א'
16:30 -15:00	יום ה'	הפסיכולוגיה של המגדר	ד"ר פול שרל-פוקס	סמס' א'
16:30 -15:00	יום ה'	מגדר והלכה	ד"ר דוד גולינקין	סמס' ב'

האמנויות ביהדות

בניסיון להבין את מהותה של ההווה היהודית מול החוויה היצירתית ייחשפו הסטודנטים למגוון של קורסים העוסקים בחיבורים שבין האמנות הפלסטית והיהדות, המוסיקה, המבע הקולנועי, התיאטרון ומקצועות היהדות. הלימוד, העיון והצפייה ילוו בחוויה יצירתית במסגרת של סדנאות כגון סדנא בבית האמן בשיטת "מדרש במו ידיך" – וסדנא חווייתית במוזיקה היהודית. מטרת מסלול הלימודים של תחום זה היא להנחיל הערכה לכוח היצירתי הרב הטמון בחיבור שבין מקצועות היהדות ותחומי האמנויות השונים ולהקנות כלי עזר לשילוב מעין זה בתחומי ההוראה והחינוך, הלימוד וההעשרה הכללית. ניתן ללמוד את התוכנית במבנה רחב (כתחום ראשי) או במבנה מצומצם (כתחום משני).

מבנה תוכנית הלימודים כתחום ראשי (18 נ"ז סה"כ)

	קורס חובה בשנה א' מבוא לאמנות יהודית
(4 נ"ז)	
	קורסי חובה – עד תום הלימודים קורס בנושא דמות היהודי ודימויו באמנות שני קורסים בשניים מתחומי האמנויות: תיאטרון, מוזיקה או קולנוע קורס בנושא אסתטיקה בספרות חז"ל
(2 נ"ז)	
(4 נ"ז)	
(2 נ"ז)	
	קורסים נוספים שלושה קורסים נוספים בתחום האמנויות ביהדות
(6 נ"ז)	

מבנה תוכנית הלימודים כתחום משני (12 נ"ז סה"כ)

	קורס חובה בשנה א' מבוא לאמנות יהודית
(4 נ"ז)	
	קורס חובה – עד תום הלימודים קורס בנושא דמות היהודי ודימויו באמנות
(2 נ"ז)	
	קורסים נוספים שני קורסים בשניים מהתחומים תיאטרון, מוזיקה או קולנוע קורס בחירה נוסף בתחום
(4 נ"ז)	
(2 נ"ז)	

הערה: השתתפות בחלק מהקורסים מחייבת, לעיתים, ביקורים במוזיאון ישראל ועבודה בספרייה של המוזיאון. מומלץ לרכוש מינוי שנתי מוזל לסטודנט.

קורסים בנושא האמוניות ביהדות

10:00- 8:30	יום ג'	ראיה וחרדת ראייה: גישות בספרות חז"ל וההלכה לענייני אומנות- ראייה והסתכלות	ד"ר סיני טוראן	סמס' א'
10:00 -8:30	יום ג'	על אסתטיקה והיופי	ד"ר תמר קדרי	סמס' א'
14:30- 13:00	יום ג'	התנ"ך בראי הקולנוע	ד"ר פנינה פלר	סמס' א'
16:30 -15:00	יום ג'	מבוא לאמנות יהודית: משלהי העת העתיקה ועד לאמנסיפציה	ד"ר שולמית לדרמן	סמס' א'
18:30 -17:00	יום ג'	מארק שאגאל: אמן יהודי בין מזרח ומערב	ד"ר מרים ריינר	סמס' א'
18:30- 17:00	יום ג'	הבניית זיכרון ציוני ויהודי בתיאטרון הישראלי	ד"ר שלי זר-ציון	סמס' א'
14:30- 13:00	יום ג'	השירה הדתית החדשה 2005 -1980	גב' חוה כהן-פנחס	סמס' א'
12:00- 10:30	יום ג'	דמות היהודי ודימויו באמנות ימי הביניים	ד"ר שולמית לדרמן	סמס' א'
10:00 -8:30	יום ג'	מחזור החיים היהודיים והשתקפותם במנהג, הלכה ובאמנות	פרופ' שמואל גליק וד"ר שולה לדרמן	סמס' ב'
10:00 -8:30	יום ג'	סדנא ביהדות ומוסיקה	פרופ' אנדרי היידו	סמס' ב'
12:00- 10:30	יום ג'	זהות יהודית בקולנוע הישראלי	ד"ר אודיה כהן-רז	סמס' ב'
14:30 -13:00	יום ג'	מנהיגות בתנ"ך בראי האמנות	ד"ר פנינה פלר	סמס' ב'
16:30 -15:00	יום ג'	מבוא לאמנות יהודית בעת החדשה	ד"ר מרים ריינר	סמס' ב'
18:30 -17:00	יום ג'	"החוט המשולש לא במהרה ינתק": יחסים מורכבים בתנ"ך באספקלריה אמנותית	ד"ר שולמית לדרמן	סמס' ב'
18:30 -17:00	יום ג'	סדנא בבית האמן	גב' יוכבד מילגרומ	סמס' ב'

יהדות ספרד וארצות האסלאם

לימודי תחום זה יפגישו את הסטודנטים עם העולמות המגוונים שהתפתחו בקהילה היהודית הספרדית, בעולמם של מגורשי ספרד וכן בקהילות היהודיות בארצות האסלאם בימי הביניים ובעת החדשה. הלימודים בתחום זה יהיו בעלי אופי רב - תחומי - הם יתבססו על קורסי חובה שיאפשרו לסטודנטים להתוודע לחוויה ההיסטורית ולמעגל החיים היהודי בקהילות אלו. בנוסף, יתווספו עליהם מגוון קורסי בחירה בתחומי ההיסטוריה היהודית, מחשבת ישראל, הספרות, ההלכה, האמנות, המגדר ועוד.

מבנה תוכנית הלימודים כתחום ראשי (18 נ"ז סה"כ)

קורסי חובה – שנה א' (6 נ"ז)

תולדות קהילות ספרד וארצות האסלאם בימי הביניים (2 נ"ז)

תולדות קהילות ארצות האסלאם בעת החדשה (2 נ"ז)

תרבות האסלאם והשלכותיה לעולם היהודי (2 נ"ז)

קורסים עד תום הלימודים

קורס בתולדות יהודי תימן או צפון אפריקה או פרס/עיראק (2 נ"ז)

קורס בהוגים או בפוסקים ספרדיים/מזרחיים או הלכה (2 נ"ז)

קורס בתרבות לאדינו או בספרות ספרד או באמנות (2 נ"ז)

3 קורסי בחירה במסלול (6 נ"ז)

מבנה תוכנית הלימודים כתחום משני (12 נ"ז סה"כ)

קורסי חובה – שנה א' (6 נ"ז)

תולדות קהילות ספרד וארצות האסלאם בימי הביניים (2 נ"ז)

תולדות קהילות ארצות האסלאם בעת החדשה (2 נ"ז)

תרבות האסלאם והשלכותיה לעולם היהודי (2 נ"ז)

3 קורסי בחירה במסלול (6 נ"ז)

קורסים בנושא יהדות ספרד וארצות האסלאם

10:00 - 8:30	יום ב'	תולדות קהילות ספרד וארצות האסלאם בימי הביניים	פרופ' רינה לוין מלמד	סמס' א'
10:00 - 8:30	יום ב'	בין אקזוטיקה לבעיה: יחסו של הממסד הציוני אל יהודי ספרד והמזרח	פרופ' נחם אילן	סמס' ב'
12:00 - 10:30	יום ב'	משפחה וקהילה באימפריה העותומנית בראי ספרות השו"ת	פרופ' שמואל גליק	סמס' א'
12:00 - 10:30	יום ב'	יהדות ותרבות האסלאם	ד"ר מרים פרנקל	סמס' א'
12:00 - 10:30	יום ב'	תרבות לאדינו	פרופ' שמואל רפאל	סמס' ב'
14:30 - 13:00	יום ב'	החברה היהודית בארץ ישראל לאחר גירוש ספרד	ד"ר רות למדן	סמס' א'
14:30 - 13:00	יום ב'	יהודי צפון אפריקה	ד"ר אלישבע שיטרית	סמס' ב'
18:30 - 15:00	יום ב'	תולדות קהילות ספרד וארצות האסלאם בעת החדשה (4 נ"ז)	ד"ר ירון הראל	סמס' ב'
18:30 - 17:00	יום ב'	שו"ת כמקור הסטורי: מזרח ומערב	ד"ר תמי שלמון מאק	סמס' א'

יהדות זמננו

מטרת הלימודים בתחום היא לחשוף את הסטודנטים למגוון פניה של החוויה היהודית מראשית המאה העשרים ועד ימינו ולאתגרים שחוויה זו העמידה ומוסיפה להעמיד בפני העולם היהודי.

בתקופה זו התרחשו מספר אירועים שעיצבו מחדש את העולם היהודי: תהליכי משבר והתחדשות בקרב היהודים בעולם הישן (באירופה בארצות והאסלאם), השמדת המרכזים היהודים באירופה בשואה וכן עלייתן של קהילות חדשות בראשן שני המרכזים החדשים בישראל ובארה"ב. תמורות מעצבות אלו הולידו שאלות חדשות בתחומי האמונה, ההלכה, החברה, התרבות והפוליטיקה היהודית.

הלימודים בתחום יהדות זמננו יהיו בעלי אופי רב תחומי – הן בתחומי הדעת (דיסציפלינות) והן בתכני הלימוד. הם ישלבו בין עיון היסטורי בהיבטים המרכזיים של החוויה היהודית במאה השנים האחרונות לבין קורסים במחשבת ישראל ובתחומי דעת נוספים. בכך יתוודעו הלומדים לדרכי ההתמודדות המגוונות של היהודים עם מציאות חדשה זו.

מבנה תוכנית הלימודים כתחום ראשי (18 נ"ז סה"כ)

קורס חובה – שנה א' (4 נ"ז)

מבוא להיסטוריה וחברה ביהדות זמננו
מבוא לתרבות ולמחשבה היהודית במאה העשרים

קורסי חובה עד תום הלימודים (8 נ"ז)

קורס בתחום ההיסטוריה של השואה א המחשבה היהודית הנוגעת לשואה
קורס הנוגע לתולדות היישוב או לחברה הישראלית א קורס בתחום המחשבה הציונית
קורס בתחום הספרות היהודית ו/או העברית בנות זמננו
קורס הנוגע לפולמוסים בהלכה ו/או להתפתחות הדת במאה העשרים

קורסי בחירה (6 נ"ז)
שלושה קורסים נוספים בתחום יהדות זמננו

מבנה תוכנית הלימודים כתחום משני (12 נ"ז סה"כ)

קורס חובה – שנה א' (4 נ"ז)

מבוא להיסטוריה וחברה ביהדות זמננו - סמסטר א'
מבוא לתרבות ולמחשבה היהודית במאה העשרים - סמסטר ב'

קורסי חובה עד תום הלימודים (4 נ"ז)
על הלומדים לבחור שני קורסים על פי המפורט להלן שיהיו לקוחים משני תחומי דעת שונים:

קורס הנוגע לשואה, לציונות א למדינת ישראל
קורס במחשבת ישראל בת זמננו א קורס העוסק בפולמוסים בהלכה במאה העשרים (2 נ"ז)

קורסי בחירה (4 נ"ז)

שני קורסים נוספים בתחום יהדות זמננו

קורסים ביהדות זמננו

10:00 - 8:30	יום ב'	בין אקזוטיקה לבעיה: יחסו של הממסד הציוני אל יהודי ספרד והמזרח	פרופ' נחם אילן	סמס' ב'
16:30- 15:00	יום ב'	מזרחה ועד ניו יורק- ערים יהודיות בעידן המודרני	ד"ר גיא מירון	סמס' ב'
18:30- 17:00	יום ב'	תורה ומודרנה בהגותם של לייבוויץ וסלובייצ'יק	ד"ר יוסי טרנר	סמס' א'
12:00- 10:30	יום ג'	זהות יהודית בקולנוע הישראלי	ד"ר אודיה כהן-רז	סמס' ב'
14:30- 13:00	יום ג'	השירה הדתית החדשה 2005- 1980	גב' חוה כהן-פנחס	סמס' א'
14:30- 13:00	יום ג'	מיתוסים בחברה הציונית	ד"ר בת שבע מרגלית- שטרן	סמס' א'
18:30- 17:00	יום ג'	מארק שאגאל: אמן יהודי בין מזרח ומערב	ד"ר מרים ריינר	סמס' א'
18:30- 17:00	יום ג'	הבניית זיכרון ציוני ויהודי בתיאטרון הישראלי	ד"ר שלי זר-ציון	סמס' א'
10:00 - 8:30	יום ה'	פולמוסים הלכתיים ודתיים	ד"ר ענת נבות	סמס' א'
10:00 - 8:30	יום ה'	הגות היהודית בנושא השואה	ד"ר יוסי טרנר	סמס' ב'
12:00- 10:30	יום ה'	פוליטיקה יהודית מודרנית	ד"ר גיא מירון	סמס' א'
12:00- 10:30	יום ה'	השואה במזרח אירופה	ד"ר גיא מירון	סמס' ב'
14:30- 13:00	יום ה'	דיאלוגים בחברה הישראלית	ד"ר גליה גלזנר חלד	סמס' ב'
14:30- 13:00	יום ה'	יהדות זמננו- מבוא מחשבות	ד"ר יוסי טרנר	סמס' ב'
14:30- 13:00	יום ה'	זכרון השואה	ד"ר גליה גלזנר חלד	סמס' א'
14:30- 13:00	יום ה'	יהדות זמננו- מבוא הסטורי	ד"ר בת שבע מרגלית- שטרן	סמס' א'
16:30- 15:00	יום ה'	פילוסופיה של הדת היהודית במאה ה-20	ד"ר יוסי טרנר	סמס' ב'
16:30- 15:00	יום ה'	המיתוס של היהודי החדש	ד"ר שרה דיין- שטרסברג	סמס' א'
14:30-13:00	יום ה'	חילון ביהדות במזרח אירופה	ד"ר חגית כהן	סמס' ב'
16:30-15:00	יום ה'	אל"ף בתכלת ובארגמן – הקסם ה"כנעני" וסכנותיו	פרופ' חיים באר	סמס' ב'
16:30- 15:00	יום ה'	יחסים בין עדתיים ביישוב	ד"ר בת שבע מרגלית- שטרן	סמס' ב'
16:30- 15:00	יום ה'	הגירה קהילה וזהות: ממזרח אירופה לארה"ב	ד"ר חגית כהן	סמס' ב'
18:30- 17:00	יום ה'	המולדת קוראת לך- נשים ביישוב	ד"ר בת שבע מרגלית- שטרן	סמס' ב'
18:30- 17:00	יום ה'	ערכים בספרות ילדים בתקופת היישוב	רבקה גולדברג	סמס' א'

חינוך יהודי

תחום זה מפגיש את הסטודנטים עם סוגיות מרכזיות בחינוך היהודי: זהות יהודית וישראלית, הוראת מקצועות היהדות, חינוך לערכים, פיתוח תוכניות לימודים במקצועות היהדות, הכשרת כוח אדם לחינוך היהודי, ועוד.

ניתן ללמוד את התחום במבנה רחב (כתחום ראשי) או במבנה מצומצם יותר (כתחום משני). כאשר תלמיד לומד חינוך יהודי כתחום ראשי, התחום המשני אינו יכול להיות חינוך חברתי, מקצועות היהדות, או משפחה וקהילה.

מבנה תוכנית הלימודים כתחום ראשי (18 נ"ז סה"כ)

על התלמידים ללמוד שלושה קורסי חובה (6 נ"ז סה"כ)

קורס בתולדות החינוך היהודי (2 נ"ז)

קורס בפילוסופיה של החינוך היהודי (2 נ"ז)

קורס בספרות חז"ל הקשור לחינוך היהודי (2 נ"ז)

בנוסף לשלושת הקורסים הנ"ל, על התלמידים ללמוד עוד ששה קורסים סמסטריאליים

בתחום החינוך היהודי (12 נ"ז) בתיאום עם היועץ/ת האקדמי/ת.

מבנה תוכנית הלימודים כתחום משני (12 נ"ז סה"כ)

על התלמידים ללמוד שני קורסי חובה (4 נ"ז סה"כ)

קורס בתולדות החינוך היהודי (2 נ"ז)

קורס בפילוסופיה של החינוך היהודי (2 נ"ז)

על התלמידים ללמוד, בנוסף לשני הקורסים הנ"ל, עוד ארבעה קורסים סמסטריאליים בתחום החינוך היהודי (8 נ"ז) בתיאום עם היועץ/ת האקדמי/ת.

קורסים בחינוך יהודי

10:00 - 8:30	יום ג'	מהחדר לבית הספר המודרני	ד"ר גיא מירון	סמס' א'
16:30 - 15:00	יום ג'	פילוסופיה של החינוך היהודי	ד"ר אלכס סינקלייר	סמס' א'
12:00 - 10:30	יום ג'	סוגיות נבחרות בתולדות החינוך היהודי	פרופ' שמואל גליק	סמס' ב'
14:30-13:00	יום ג'	החינוך הציוני	ד"ר בת שבע מרגלית-שטרן	סמס' ב'
12:00 - 10:30	יום ג'	תכניות לימודים ואידאולוגיות במקצועות היהדות	ד"ר ברנדה בקון	סמס' א'
10:00 - 8:30	יום ג'	חינוך לערכים במקצועות היהדות	ד"ר ברנדה בקון	סמס' ב'
14:30 - 13:00	יום ג'	פיתוח תוכניות לימודים במקצועות היהדות	ד"ר ברנדה בקון	סמס' ב'
12:00 - 10:30	יום ג'	לימוד מקורות ישראל והוראתם כחוויה של התגלות	ד"ר סטיב קופלנד	סמס' ב'
14:30 - 13:00	יום ג'	מושגים וכלים בהנחיית מפגשי תוכן בחינוך יהודי	ד"ר גליה גלזנר חלד	סמס' א'
16:30 - 15:00	יום ג'	הוראת לימודי ארץ ישראל	ד"ר אסף זלצר	סמס' א'
16:30 - 15:00	יום ג'	שיטות מחקר בחינוך יהודי	ד"ר אילנה סטוקמן	סמס' ב'
14:30 - 13:00	יום ה'	החגים במעגל השנה- ערכים חינוכיים	ד"ר פנינה פלר	סמס' ב'
14:30-13:00	יום ה'	זכרון השואה	ד"ר גליה גלזנר חלד	סמס' א'
14:30-13:00	יום ה'	מגדר, חינוך וחינוך יהודי	ד"ר ברנדה בקון	סמס' א'
10:00 - 8:30	יום ה'	בת מצווה: התפתחות ואתגרים	ד"ר ברנדה בקון	סמס' ב'
18:30-17:00	יום ה'	ערכים בספרות ילדים בתקופת הישוב	ד"ר רבקה גולדברג	סמס' א'
16:30-15:00	יום ה'	המיתוס של היהודי החדש	ד"ר שרה דיין-שטרסברג	סמס' א'

מקצועות היהדות: תוכניות לימודים והנחייה

תחום זה מיועד להעצמת מורים ולהכשרת רכזי מקצוע ומנחים בתחום של מקצועות היהדות. הסטודנטים יבחרו תחום התמחות אחד מתוך מקצועות היהדות (מקרא, מדרש, תלמוד, מחשבת ישראל, תולדות עם ישראל וכו') וילמדו קורסים בחינוך שיכינו אותם לתפקידים של מנהיגות חינוכית, הן בבית ספרם, והן במערכת החינוך בכללותה.

הקורסים המקצועיים מתייחסים למרכיבי היסוד בתכנון תוכניות לימודים: החברה, התלמידים, המורים והתחום. הקורסים בפילוסופיה של החינוך היהודי ותולדות החינוך היהודי מיועדים להרחיב את הפרספקטיבה של הסטודנטים בתחום הזה ולהעניק להם הבנה של התהליכים המשפיעים על צורות החינוך היהודי בעבר ובהווה, וכן לעזור להם לבנות השקפת עולם חינוכית משלהם. ניתן ללמוד תחום זה כתחום משני בלבד.

תוכנית הלימודים

(18 נ"ז)	תחום ראשי באחד מתחומי מדעי היהדות
(6 נ"ז)	3 קורסי בחירה במדעי היהדות
(8 נ"ז)	4 קורסי חובה במדעי היהדות
(2 נ"ז)	זרמים ביהדות המודרנית
(2 נ"ז)	קורס בנושא מנהגי החגים
(2 נ"ז)	קורס בפילוסופיה של החינוך היהודי
(2 נ"ז)	קורס בתולדות החינוך היהודי
(12 נ"ז)	6 קורסים בתכנון והוראת מקצועות היהדות

עבודות סמינריוניות

על הסטודנטים לכתוב עבודה סמינריונית אחת בתחום של מקצועות היהדות ועבודה סמינריונית אחת בתחום שבחרו במדעי היהדות.

פרוייקט

הסטודנטים יפתחו פרוייקט המשלב את התחום שבחרו בלימודי היהדות והידע שצברו בתחום של תכנון והנחייה בחינוך יהודי. הפרוייקט ייקבע בתיאום עם היועץ/ת האקדמי/ת.

קורסים בתחום מקצועות היהדות: תוכניות לימודים והנחייה

12:00 - 10:30	יום ג'	תכניות לימודים ואידאולוגיות	ד"ר ברנדה בקון	סמס' א'
14:30 - 13:00	יום ג'	פיתוח תוכניות לימודים במקצועות היהדות	ד"ר ברנדה בקון	סמס' ב'
14:30-13:00	יום ג'	מושגים וכלים בהנחיית מפגשי תוכן בחינוך יהודי	ד"ר גליה גלזנר חלד	סמס' א'
16:30 - 15:00	יום ג'	פילוסופיה של החינוך היהודי	ד"ר אלכס סינקלייר	סמס' א'
14:30-13:00	יום ג'	החינוך הציוני	ד"ר בת שבע מרגלית-שטרן	סמס' ב'
16:30 - 15:00	יום ג'	שיטות מחקר בחינוך יהודי	ד"ר אילנה סטוקמן	סמס' ב'
12:00 - 10:30	יום ג'	סוגיות נבחרות בתולדות החינוך היהודי	פרופ' שמואל גליק	סמס' ב'
10:00 - 8:30	יום ג'	מהחדר לבית הספר המודרני	ד"ר גיא מירון	סמס' א'
10:00 - 8:30	יום ג'	חינוך לערכים ומקצועות היהדות	ד"ר ברנדה בקון	סמס' ב'
12:00 - 10:30	יום ג'	לימוד מקורות ישראל והוראתם כחוויה של התגלות	ד"ר סטיב קופלנד	סמס' ב'
16:30 - 15:00	יום ג'	הוראת לימודי ארץ ישראל	ד"ר אסף זלצר	סמס' א'
14:30 - 13:00	יום ה'	החגים במעגל השנה- ערכים חינוכיים	ד"ר פנינה פלר	סמס' ב'
14:30-13:00	יום ה'	זכרון השואה	ד"ר גליה גלזנר חלד	סמס' א'
14:30-13:00	יום ה'	מגדר, חינוך וחינוך יהודי	ד"ר ברנדה בקון	סמס' א'
10:00 - 8:30	יום ה'	בת מצווה: התפתחות ואתגרים	ד"ר ברנדה בקון	סמס' ב'
18:30-17:00	יום ה'	ערכים בספרות ילדים בתקופת הישוב	ד"ר רבקה גולדברג	סמס' א'

חינוך חברתי

תחום זה מיועד לעוסקים בחינוך חברתי/ערכי ובלתי-פורמלי המעוניינים להרחיב את ידיעותיהם בתחום ובמדעי היהדות ולמצוא דרכים לשלב את שני התחומים בעבודתם. ניתן ללמוד תחום זה כתחום משני בלבד.

תוכנית הלימודים

קורסי חובה לשנה א

חינוך לערכים – גישות ותוכניות (סמסטר א) (2 נ"ר)

חינוך לערכים בהגות היהודית המודרנית (סמסטר ב) (2 נ"ר)

קורס חובה עד סיום הלימודים

קורס הנוגע לשואה ולחינוך או לחברה הישראלית ולחינוך בתיאום עם היועץ/ת (2 נ"ר)
שלושה קורסים נוספים בתחום החינוך החברתי (6 נ"ר)

בנוסף ללימודי 12 נ"ר בתחום החינוך החברתי ילמדו הסטודנטים לפחות שלושה קורסים במדעי היהדות הנוגעים לחינוך חברתי (6 נ"ר), ביניהם הקורס סוגיות בחינוך וחברה בספרות חז"ל והחוק הישראלי (4 נ"ר).

עבודות סמינריוניות

על התלמידים לכתוב עבודה סמינריונית אחת בתחום של החינוך החברתי, עבודה סמינריונית נוספת באחד מהקורסים במדעי היהדות הנוגעים לחינוך חברתי, ועבודה סמינריונית נוספת בתחום שבחרו לעסוק בו במדעי היהדות.

קורסים בחינוך חברתי

12:00 - 10:30	יום ה'	חינוך לערכים: גישות ותוכניות	ד"ר ברנדה בקון	סמס' א'
14:30 - 13:00	יום ה'	חינוך לערכים בהגות היהודית	ד"ר ארי אקרמן	סמס' ב'
16:30 - 15:00	יום ה'	זהות, אידאולוגיה וחינוך	ד"ר ארי אקרמן	סמס' א'
16:30 - 15:00	יום ה'	חינוך לערכים לילדים בעלי צרכים מיוחדים	ד"ר פול שרל-פוקס	סמס' ב'
18:30-17:00	יום ה'	סוגיות ערכיות בפסיקה הלכתית	ד"ר ענת נבות	סמס' ב'
18:30-17:00	יום ה'	ערכים בספרות ילדים בתקופת הישוב	ד"ר רבקה גולדברג	סמס' א'
14:30-13:00	יום ה'	מגדר, חינוך וחינוך יהודי	ד"ר ברנדה בקון	סמס' א'
10:00 - 8:30	יום ה'	בת מצווה: התפתחות ואתגרים	ד"ר ברנדה בקון	סמס' ב'
14:30-13:00	יום ה'	זכרון השואה	ד"ר גליה גלזנר חלד	סמס' א'
14:30-13:00	יום ה'	דיאלוגים בחברה הישראלית	ד"ר גליה גלזנר חלד	סמס' ב'
12:00 - 10:30	יום ה'	בית הספר, המשפחה והקהילה	גב' סילביה זילברמן	סמס' ב'
14:30 - 13:00	יום ה'	החגים במעגל השנה- ערכים חינוכיים	ד"ר פנינה פלר	סמס' ב'
12:00 - 10:30	יום ג'	תכניות לימודים ואידאולוגיות	ד"ר ברנדה בקון	סמס' א'

לימודי משפחה וקהילה

המשפחה והקהילה הם שני מבני יסוד חברתיים הממלאים תפקיד מרכזי ברמה האוניברסלית, בתרבות המערבית ובעולם היהודי בפרט. במסגרת לימודי התחום נבחן את מעמדו של הפרט אל מול מבנים אלה בפתחה של המאה ה-21, דור האינטרנט והגלובליזציה, עידן המעמיד את מושגי הזהות הקולקטיבית המוכרים לנו במבחן. התוכנית פותחת צוהר גם אל עולם הקהילה והמשפחה היהודית. נעיין בשאלת אופיין וייחודן של הקהילה והמשפחה הישראלית והיהודית- בערכים ובהגות, במסורות ובדרכי ההתמודדות הטיפוסיות להן. עיון זה יתבסס על מגוון של מקורות החל מן המקורות היהודים הקלאסיים וכלה במקורות ישראלים ותיאוריות עכשוויות. ניתן ללמוד תחום זה כתחום משני בלבד.

תכנית הלימודים

(18 נ"ז סה"כ)	תחום ראשי באחד מתחומי מדעי היהדות
(12 נ"ז סה"כ)	קורסים בלימודי משפחה וקהילה
	קורסי חובה לשנה א
(2 נ"ז)	יחיד, משפחה וקהילה (סמסטר א)
(2 נ"ז)	מעגל החיים היהודי - מבט פסיכולוגי חברתי (סמסטר ב)
	קורסי חובה עד תום הלימודים
(2 נ"ז)	קורס נוסף בפסיכולוגיה שדן גם במקורות יהודיים
(2 נ"ז)	קורס נוסף הנוגע לחברה הישראלית
(4 נ"ז)	שני קורסים נוספים בתחום לימודי משפחה וקהילה
(8 נ"ז)	קורסי בחירה במדעי היהדות
(2 נ"ז)	זרמים ביהדות המודרנית

עבודות סמינריוניות

על התלמידים לכתוב שתי עבודות בתחום הראשי בו בחרו ועבודה אחת בתחום לימודי משפחה וקהילה.

קורסים בלימודי משפחה וקהילה

12:00 - 10:30	יום ב'	משפחה וקהילה באימפריה העותמנית בראי ספרות השו"ת	פרופ' שמואל גליק	סמס' א'
14:30-13:00	יום ה'	דיאלוגים בחברה הישראלית	ד"ר גליה גלזנר חלד	סמס' ב'
10:00 - 8:30	יום ה'	בת מצווה	ד"ר ברנדה בקון	סמס' ב'
14:30-13:00	יום ה'	זכרון השואה	ד"ר גליה גלזנר חלד	סמס' א'
14:30-13:00	יום ה'	הורים וילדים במקרא	ד"ר פנינה פלר	סמס' א'
12:00 - 10:30	יום ה'	מעגל החיים היהודי	ד"ר פול שרל-פוקס	סמס' ב'
16:30 - 15:00	יום ה'	סדנת הידברות רב תרבותית	ד"ר עמרם דולב	סמס' א'
16:30 - 15:00	יום ה'	הפסיכולוגיה של המגדר	ד"ר פול שרל-פוקס	סמס' א'
18:30-17:00	יום ה'	אישי חז"ל בספרות התלמודית ובספרות העברית החדשה	פרופ' חיים באר	סמס' ב'
18:30-17:00	יום ה'	קהילתיות הלכה למעשה	ד"ר עמרם דולב	סמס' א'
12:00 - 10:30	יום ה'	יחיד, משפחה וקהילה	ד"ר גליה גלזנר חלד	סמס' א'
12:00 - 10:30	יום ה'	ביה"ס, המשפחה והקהילה	גב' סילביה זילברמן	סמס' ב'
16:30 - 15:00	יום ה'	חינוך לערכים לילדים בעלי צרכים מיוחדים	ד"ר פול שרל-פוקס	סמס' ב'
14:30-13:00	יום ה'	דיאלוגים בחברה הישראלית	ד"ר גליה גלזנר חלד	סמס' ב'

לוח לשנת הלימודים תשס"ט (2008-2009)

13.07.08	פתיחת קורסי השלמה
17.08.08	סיום קורסי השלמה
2.11.08	פתיחת שנת הלימודים
29.12.08- 23.12.08	חופשת חנוכה
7.02.09	סיום סמסטר א'
1.03.09	פתיחת סמסטר ב'
9.03.09 משעה 15:00 עד 11.03.09	חופשת פורים
18.04.09 -5.04.09	חופשת פסח
29.04.09- 28.04.09	חופשת יום הזיכרון ויום העצמאות
28.05.09	חופשת שבועות
20.06.09	סיום סמסטר ב'